

'Luister!' zegt mijn vriendin als ik samen met haar door het bos loop. We staan stil, aandachtig, open voor de verrassing, de ontmoeting. Het is een oproep tot alertheid, openheid. Je weet niet wat je hoort als je met gespitste oren door het bos loopt.

'Luister!' met die woorden begint wat wel de joodse geloofsbelijdenis wordt genoemd, het sjema. Dezelfde oproep doet ook de grote Perzische soefi-mysticus Rumi aan het begin van zijn belangrijkste werk.

'Luister!': beide teksten vragen van ons gespitste oren, luisteren als religieuze basishouding. Daarbij gaat het niet alleen om het fysieke luisteren, maar ook het luisteren naar de tekst die je leest of het zien van de gezichtsuitdrukking van degene waarmee je praat. Ook met je ogen kun je luisteren.

Vanuit die houding kunnen wij ons laten verrassen en verrijken, kunnen we geraakt worden. Dan kan de ervaring ontstaan, die we als uitgangspunt voor ons jaarthema hebben gekozen: als je werkelijk luistert, dan weet je niet wat je hoort.

Vanuit die houding kan ook de ontmoeting ontstaan: met de ander, of met jezelf. Wat zijn je werkelijke verlangens, angsten en dromen? Luisteren naar de grenzen die je eigen lijf aangeeft.

En heel soms lukt het, als we tijd nemen om ons te openen, om te luisteren, dat we de stilte horen; in ons zelf, of, zoals de profeet Elia ervoer, in het suizen van een zachte stilte, de Ander. Dan weet je werkelijk niet wat je hoort!

'Luister alsjeblieft!' soms kan het een pijnlijke ervaring zijn, wanneer je het gevoel hebt dat je niet gehoord, niet gezien wordt. Wij hopen dat ook voor die gesprekken in onze gemeente plaats is: dat we, in de geborgenheid van een gesprekskring, een cursus, kunnen delen wat ons pijn heeft gedaan in het leven. Ook dan weet je soms niet wat je hoort. Daar kan de pijn bij zitten van een geloof dat van een ander soort luisteren uitging; het strenge 'luisteren!' naar dogma's en voorschriften. Een luisteren dat vraagt om gehoorzaamheid en niet om nieuwsgierig gespitste oren.

En soms kan het dan gebeuren dat je echt niet weet wat je hoort, omdat wat de ander zegt hard botst met jouw eigen denkbeelden en waarden. Dan wordt er over en weer echte luisterkunst gevraagd: wat zegt de ander, waar komt het vandaan, welke zorg en welke pijn ligt daaronder? En hoe bereik je dat de ander ook jouw geluid hoort, zonder dat je jezelf weggezet voelt? In onze samenleving met stevig neergezette meningen een hele kunst!

Suggesties voor gespreksvragen:

1. Wat is een van de meest verrassende ontmoetingen in je leven geweest?
2. Hoe ervaar jij de oproep van het sjema of van Rumi, 'luister', als een opdracht om te gehoorzamen of als een uitnodiging om je te laten raken. Hoe heeft je eigen religieuze geschiedenis daar invloed op gehad?
3. Wat verwacht je van onze gemeente? Waar kijk je naar uit of waar loop je tegenaan?
4. Je weet niet wat je hoort: geldt dat ook voor onze diensten? Wat spreekt je aan en wat mis je?
Volg je wel eens een online dienst? Luister (kijk) je anders naar een digitale dienst dan naar een dienst in de kerkzaal? Waar zit een evt. verschil in?